

A' ROMAI TSASZARI ÉS AP. KIRALYI FELSÉG.
NEK KEGYELMES ENGEDELMÉVEL.

Indúlt BÉTSBŐL Szombaton 15. Augusztusban 1789.

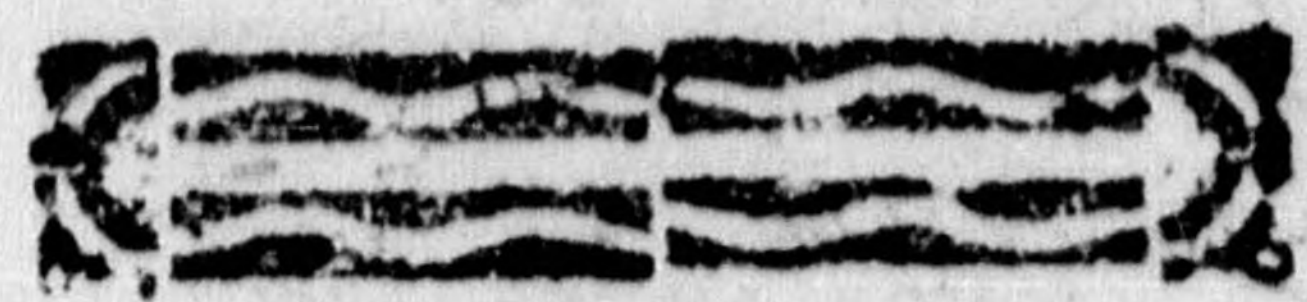
Mi az Ujság ?

Ezt most itt Szeredán dél-után iram, midőn már délelőtt mint egy 1 fertály 12 töre, a' Hertzeg Kóburgtól, és Hertz. Hohenlöhétől Szerentsés hirrel meg-érkezett két Kurirokat *Laxenburghól*, nagy győzedelmi pompával bé-késérők a' Hadi-Kantzelláriához Bétsbe. Ezen 2 Kurirok még Kedden estve érkeztenek vala-meg *Laxenburgha* ezen örvendetes hirtel; mellynek szaga *Bétsben*-is leg-ottan el-hatván, más napra virradólag olly nagy mozgás, hir, és várakozás támoda Bétsben, minekutánna meg-tudták volna, hogy ezen örvendetes hirt hozott Kurirok *Laxenburghól* győzedelmi pompával fogvának bé-jöni, hogy már reggeli 9 órakor az utzákon,

az öszve-sereglett népnek tolyongása miatt tsak alig lehet vala tafzigálódás nélkül meg-mozdúlni. A' Külső-Várásiak-is a' Várba, és azon kapu-elejébe gyűlvén, hól ezen Kurirokat várjuk vala, egynéhány 100-ezer embert kell itt meg-jelentnek lenni gondolni; mert ez az örvendetes hirt szonyuhozó népben olly érzékenységet okozott vala, hogy a' 6 órától fogva munkában lévő Napfzámos el-hagyta a' maga dolgát, napfzámi 'Sóldját örömeft elvesztette, tsak hogy ezen örvendetes pompán megjelenhetett. Mit láttunk hát, és mit tudunk? Lát-túk a' győzedelmesen meg-érkezett 2 Kurirokat; fő Hadnagy *Vernatit* és Stabsz Kadét *Petz* Urakot, kik H. *Kóburgtól* és H. *Hohenlöhétől* 6 árkusra irt örvendetes hirt hozának-bé nagy pompával a' Hadi-Kantzelláriába; de a' Kantzelláriától még honap kapván a' tökéletes hirt kezünkhöz, mig ezt honap ezen Levelünkbe iktathatjuk, addig látsuk a' Hadi-Kantzelláriának tegnap-előtt ki-adott Tudósítáit; mellyek ezek:

„Egy az *Ujj-Palánkánál* vagy *Fejér-Templomnál* fekvő nagy Tábornak Generál Komondójától Augusznak 5-dikén költ Tudósítás szerint, az ezen Tábornak némely gyalog és lovas Sergeivel *Méhádiánál* táborozó Generál-Máyor Báró *Vetsey*, ezen hón. 1-ső napján azt a' Tudósítást veszi a' Kémek által, hogy egy 14-ezerből álló Török Tábor, melynek nagyobb része *Spáhis*, *Csernekbe* bé-szállott. Ezen naptól fogva egész 3 napok alatt, sem a' Kémek által, sem más utan bővebb és bizonyosabb Tudósítást nem vehete a' Generál ezen dolgról; sőt a' mi egész az *Allion*-hegyéig minden nap kiszágodazó vigyázataink; a' mi Duna-vizén járó, és egész *O-Orsovának* háta megé hajókázó vigyázataink-is semmi változást vagy mozgást a' Török Sergek körül nem tapasztálnak vala. De már 4-dikben reggeli 6-tad-fél órakor szalad Generál *Vetseyhez* a' Tábori Szélső-vigyázatról a' hir, hogy az ellenség keményen jö bé felé, és alig is álhatának a' mi Sergeink a' magok ki-rendelt helyekre akkor,

kor, midőn már mintegy 2000 főből álló *Spáhi* tsak egy ágyú-lövésnyire áll vala mi töllünk, és láttyák vala a' véghetetlen gyalagságot; kik ezeket tsak nem nyomban követik vala. A' *Spáhi* a' mi Szélső-örizeteinket olly határ nélkül való vakmerőséggel támodák-meg; melyhez még hasanlóról a' mi népünk nem igen emlékezik, de a' mi kemény lövő 2 tsöjü Stutzafainknak és az ágyuknak jó móddal esett tüzelések által leg-ottan vizsgálva-keretének. Azon-közben annyira gyüle az ellenségnek száma, hogy azt a' Serget, mellyet 2000-nek gondolunk vala, 7000-nél-is többnek szemléljük. A' *Spáhi* bizonyos mezfzesésre meg-állának; a' Jantsárok pedig az erdőbe vonák magokat, kéttség-kívül azért, hogy a' mi bal-szárnyunkat meg-tóllázhassák. — Midőn ezt B. *Vétsei* észre-vette, Oberster B. *Vernek* vezérlése alatt a' *Stájn* Sergeből egy Bataliont 4-szegü hadi-sorban — és Fő-Strásmester B. *Révay* vezérsége alatt 3 Sqvadron *Erdödi* Húszárokat az ellenségnek eleibe küldé, hól a' 4-szegü hadi-sorban álló Batalion körül Szabad-sergefek és 2 tsöjü Stutzafok mennek vala. — Midőn a' Generális illy móddal mintegy fél-ágyú-lövésnyire közelitet vólna az ellenséghez, tüzet adott; melyre az ellenség innen-is magát leg-ottan vizsgálva-voná, és szaladni kezdé: a' midőn a' mi Húszáraink sebess kalupba nyomúlának utánnak; de Generál *Vétsey*, az ellenségnek fokkal számofobb vóltára nézve meg nem engedé, hogy a' Húszárok az ellenséget azokon a' nagy meredekeken bé-kövelsék. — A' Generál, ezen hirtelen küldött Tudófitáskor még meg-nem határozhatta az ellenségnek el-esett számát; de a' mint a' tsata-piatzon *Spáhi* nélkül heverő lovak sokosága — a' Húszárok által vizsgálva-hozott szörnyü préda bizonyítja, soknak kelletik lenni. Egy Zászlót is hozott egy Húszár-visualva. Ezen hirtelen tett Tudófitás a' mi el-eseteinknek-is számát tökéletesen meg-nem határozhatta; de mig a' tökéletesebb Tudófitás el-érkezne, gondolhatunk-vagy 10 el-esett. — Ekkor mintegy dél-előtti 11 óra

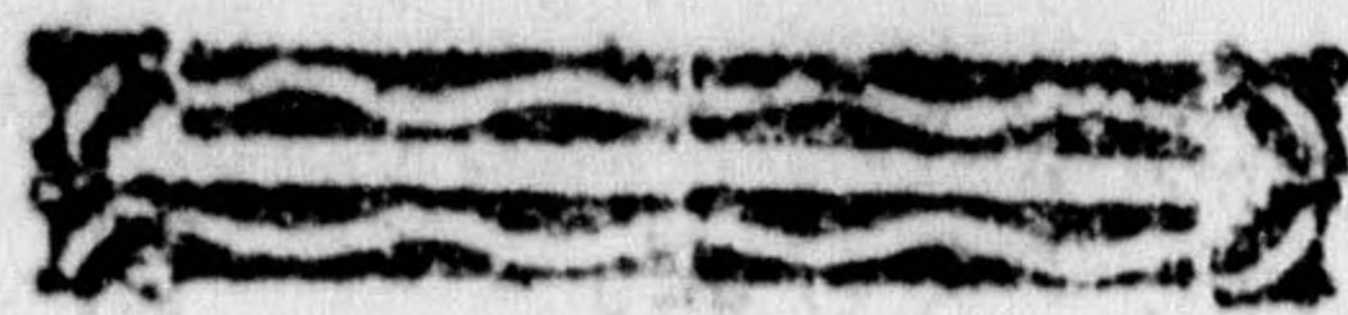

vala, midőn az ellenséget egészen el-hajták, és a' Generál a' maga előbbeni helyét megint el-foglalván, midőn látná, hogy délutáni 2 óráig semmi ellenség is már magát nem mutótná, a' tsatázott népet megint a' Táborba visszafszálította. — A' Generál nagyon ditséri az itt tsatázott népet közönségesen; B. *Verneket* és B. *Révait* különösön, kik a' magok népeket meg-rettenthetetlen vigyázással vezérlették. — Ditséri különösön még az ágyuzó fő Hadnagy *Abroszovszkit*. Meg-jegyzi ezen tsatában a' Generál, hogy az *Erdődi Húszárok* közül Strá-famester *Horváth István* és Káplár *Imriskó Josef* magokat egészen meg-külömböztetett vitéz tselekedeteket vittenek véghez; valamint az Illyriai Stuttzók közül *Kotsiát Jankó*, és *Prodánovits Prako* Káplárok. Eddig a' Hadi-Tanátstól ki-adott első Tudósi ás.

Itt a' második Hadi-Tanátstól ki-adott Tudófitás, mely Tsötörtökön 12-órákor adaték kezünkbe, Pénteken pedig vinni kell a' *Deresnek* török szakad. — Az a' tsata; mely a' Lovasok' Vezére Hertzeg *Kóburgnak* keze alatt lévő Tábor, és az Orosz Vezér *Szouvarov* vezérsége alatt lévő Oisztály meg edgyezett ereje által a' Moldovay Török Táborral véghez ment; mely Török tábor *Séráskir Dervis* 3 ló-farkú *Mehmet Basa*, 2 ló-farkú *Osmon Basa*, és *Szulyman Basák* vezérsége alatt Móldvában a' *Putna* vize mellett, *Tzas* és *Foksán* körül fekszik vala, Hertzeg *Kóburgtól* minden környülállásaival edgyütt így iratik-le:

„ Midőn minden hírek és kémlelődések meg-edgyeznének azon, hogy a' Nagy-Vezér az Oláh országi Hertzegnek *Mauroyéninek* igen sok erőt és népet küldött volna, és hogy ennek nagyobb része a' Moldovai határ-szélek-felé takaradnának, és hogy már *Foksán* környékén több Táborokra oszolva, több mint 30-ezer népje fekünnék az ellenségnek Táborban, Levelet küld H. *Kóburg* hirtelenséggel az Orosz Vezérnek *Szouvorovnak* 's arra kéri, hogy a' maga *Burlátnál* fekvő hadi-teltetskéjével

Morittaná magát az ő Táborához, és egyenlő erővel és akarattal ütnének az ellenségre, hogy a' szüntelen nyughatatlanságban lévő némely Erdélyi Palfszufok-is nagyobb bátorságot nyerhesenek magoknak. — Ezen Levelet H. Kóburgnak vivén az említett Orosz Vezér, azon szempillantotban a' Kóburg tanátsára állván, minden Burlát körül lévő Seregét, ágyuit, ágyuzóit, egy szóval egész erejét meg-mozdította, és az Adjud-felé való utat, mely 10 kemény mértföld, a' leg-sivatagobb erdőkön és hegyeken keresztül, minden Tábori terhével edgyütt 24 óra alatt háta-meget hagyta. — Julius' 28-dikán éjjeli 11 óra-tályban érkezék-meg ezen Orosz Vezér a' maga Táborával a' H. Kóburg Táborához Adjudba, és hogy az ellenség ezt észre ne vegye, egy titkos állást választá magának. — 29-dikben nyugvó napot tartá, és a' Throkus-vizen 3 hidot állított fel; edgyet oda, a' hól az út Domnestiból Foksdn-felé megyen, a' más kottót pedig oda, a' hól az út Gara Damofitzán keresztül megyen tsak ugyan ide Foksdnba. — Az első hidnak óltalmára rendelték Obest Karajtzay, egy Bat, Kaunitz gyalog, edgy osztály Lévenér könnyü Német Lovas, és 1. osztály Barkó Húzárral. A' más két hidat pedig fedezi vala óltalmával Barkó Obester Képiró Ur, 2. osztály Húzárral és egy Bat. Kollerédó Ventzel Sergebéli gyalagokkal. — A' tsatázásban tartandó Rend közönségesen el-végeztették. A' Ts. Királyi hadi-testt jobb kéz-felől áll vala 5 Batalionnal az első rá-tsapásra, a' másod rá-tsapásra pedig 4 Batalionnal. Mindenik Battalion különösön áll vala 4-szegre formált hadi-sorban; mindenik Battalion a' maga 5 ágyujinak jó móddal lett el-állításával 300 lépésnyire a' 4-szegre állott hadi-testek, és az ellenség között. Az ágyuzó Seregnek tartalék része az ütközetre állott 4-szegü sorok között vala el-olozva; a' Lovások pedig a' gyalagok' hátok-meget a' 3. dik tsatára valának rendelve. — A' jobbik Szárnyát vezérli vala F. M. L. B. Splényi, kinek osztályja áll vala egy Tsászár Sergebéli Batalionból,

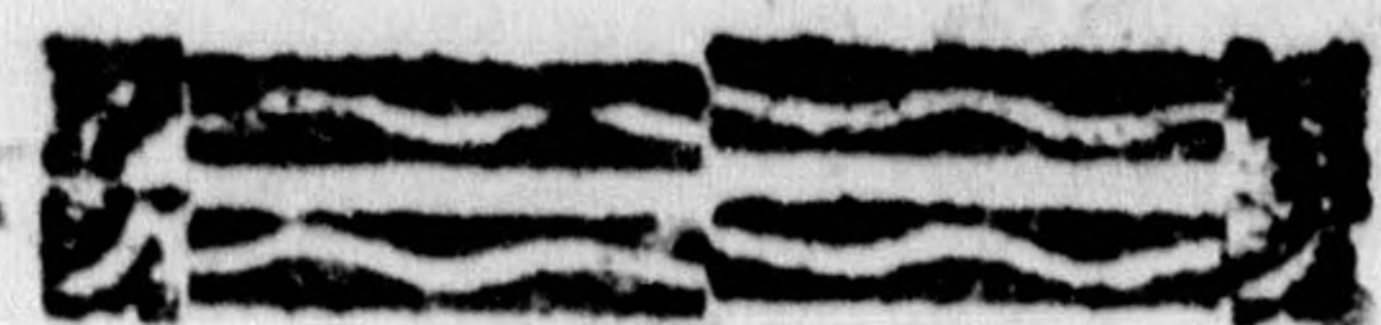

ból, és egy Bat. *Schröder*ből az első rá-tsapásra: a' második rá-tsapásra pedig 2 Bat. az első Székely Regimentből, 5 osztály Tsászár Húszár és edgy osztály a' Székely Húszárokból. — A' Bal-szárnyát vezérli vala F. M. Lájdinánt *Lévener*; t. i. egy Bat. *Toskána Károly*, egy *Kévenhiller*, 1 *Kollerédó* Sergebeliek lévén keze alatt az első rá-tsapásra ki-rendelve; a' másodikra pedig 1 Bat. *Mitrovski*, 1 Bat. *Pellegrini*; egy osztály *Lévener*, 3 osztály Lengyel Lovas, és 4 osztály *Barkó* Húszárok. — Az Orosz Tábor balra 3 tsumóba, 4 szegü formában állott az első rá-tsapásra; a' másodikra 2 — 4-szegü tsumóban; a' harmadik tsapásra pedig a' Lovaságot tartja vala. Az Obst. B. *Karajtzay* alatt lévő nép az első rá-ütésre a' két Sereg közé helyheztetett vala; a' Kozákok és Arnótak pedig a' Lovasok' háta-megé állittatának. — Julius 30-dikán reggeli 3 órakor, meg-mozdúl az edgyesült 2 Tsászári Tábor 3 csoportban; által-megy a' *Throtus*-vizén, és egész *Kalimánestig* hat. — Az út-közben Obester B. *Karajtzai*, ki egészen az Orosz Táborhoz rendeltetett vala, az Orosz Seregnek *Avánt-Gardája* elől-menője vala a' maga népével azért, hogy az ellenség észre ne vehesse, hogy a' 2 Tsászári Tábor edgyesülve vagyon. Obest. *Képiró* pedig a' maga keze alatt lévő néppel fedezi vala a' más két tsatázó csoportot.

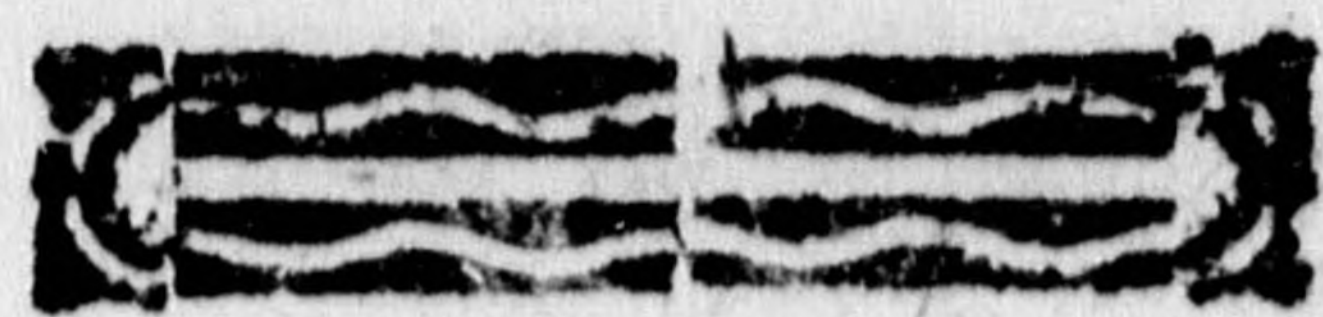
Kalimánestinél tsatázó sorban menének-ki; a' marhák itetése után pedig megint az előbbeni rendszerint csoportokban egészen *Marafestig*. Itt az Orosz sereg a' faluban egy mély gödrös helyben meg-te-lepedtenek; a' Tsászári hadi test pedig a' magábal szárnyával fedezi vala az Orosz sereget, és hátamegett vala *Szereth*. — 30-dikban délutáni 6 órakor meg-indúl a' Tábor megint 2 osztályba, mellynek bal szárna az Orosz sergekből, jobb szárnya pedig a' Ts. Királyi sergekből áll vala. Ennek Obr. B. *Karajtzay*, amannak pedig Obr. *Képiró* a' *Barkó* Húszárokkal és némelly *Levenerekkel* tsinál vala *avangárdát*. Minekelőtte még meg-indúltanak volna, mond.

mondják a' Kozákok, hogy egy szágodazó Török sereg közelittene. Ezeknek eleikbe küld Orosz Vezér *Szouverov* 1500 Kozákokat és Arnautokat, és *Karajtzai* népével edgyütt ezek után inditja, hogy a' Kozákoknak segittségül légyen. Oberster *Karajtzai* a' *Barkó* sergebéli Májort B. *Kienmayer*t küldi a' Hufzárokkal előre, és maga is az első Májor Olztály *Lévenerekkkel* utánna nyomúlt. A' Törökök itt, a' mint azután a' foglyoktól meg tudtuk, 3000-en valának; és egyfzersmind ezekkel éppen akkor vala szágodó vigyázatban *Osman* Bafa is 7000 néppel, ki *Putna* megett vala táborba szálva, hogy a' mi Táborunknak mozgázat kémlelhesse. Ezek meg támodják a' Kozákokat, és azokat hátrálni kényszeritén, némelyeket közüllök el-fogának. Erre el-küldi Májor *Kienmayer* *Barkó* Hufzár Kapitány *Lovász* Urat 100 Hufzárokkal edgyik felől ezek ellen, másfelől pedig maga 200 Hufzárral ezen fokkal nagyobb számú ellenségre olly dühösön rá-tsapának, hogy a' Törökök leg-ottan öszve-zavaradának. A' mi Hufzáraink az el-fogott Kozákok közzül-is fokot meg-lzabaditának; az ellenséget tsákó-süvegek mellé nyomot kardal vévén a' Hufzárok üzöbe, egy egész mért földig *Rutnaig* kergeték. 100 nál több esett itt-el a' Törökök közzül; kik mind az útban hevernek vala hiva, és 60-ant el-fogának. — Májor *Kienmayer* a' maga ellenségét még tovább-is akarván üldözni, az Orosz Kozákokkal és 50 egynehány Hufzárokkal a' *Putna* vizén által ment; *Osmán* Balsát a' maga Táborából el-zaklotta, és a' tábort fel-égette, és fél éjtzaka tályban érkezék-meg Oberst *Karajtzaihoz* vissza, ki az ő többi sergével a' Májornak szüntelen segittségül vala. — Itt ezen tsatában *Kienmayer* Ur; de kiváltképpen Kapitány *Lovász* és áll Hadnagy *Kavzin* a' *Barkó* sergeből leg nagyobb ditséretet érdemlenek; melly két utólsónak ki-mondhatatlan magok meg-határozások és vitézségek tselekedte azt, hogy az ellenség közzül olly fokon el-estenek, és igen kevés magok veszedelmével olly ritka győzedelmet vehetnek. — Ez alatt az ütközet alatt

az edgyesült Tábor meg-nem állatt, hanem szüntelen útját követte. Midön a' *Putna* vizéig érkeztenek volna, megint egy hidat tsinálának, mellynek örize-
te az Orosz Generáltól Karajtzai Úrnak adaték-által. Midön az előbb említett hidaknak tsinálásokhoz kez-
dettének volna, még a' vizben sem valának a' hidat tartó hajok, már a' túlsó partról meg-jelenék az ellenség ennek fel-állittását akadályoztatni, de a' mi itt lévő népünk g' felől kezdvén rájuk tüzelni és ágyúzni innen is el-üzék az ellenséget. Az utolsó hidnak tsinálása alkalmatosságával, a' fok elsőzés miatt meg-sebelsedett folyása a' *Putna* vizének meg-nem szenvedé, hogy egy második hidat-is állithassanak-fel; a' honnan Jul. 31-dikén kényszerítették az egész Tábor, ezen egy, már készen lévő hidon, egy tzmoba által menni. — Alig mehetett által a' hidon a' *Karaitzaival* edgyesült Orosz Generál, és *H. Koburg* a' *Levener* hadi testével edgyesülve, midön ezen sergeknek egy bal-szárnyok felől való erdőből csak elé-állta az ellenség, és az előre-köldött Kozákokat és Arnautokat vakmerőképpen támodák-meg. kik leg-ottan kéntelenítették hátrálni; azonban az ellenség' lovas sergei sergenként rohonnak vala az Orosz Vezérre; ki a' maga és *Karajtzay* Úr sergével, és az agyukkal elé álván, olly keményen tüzeltet vala: hogy az ellenség el-perfelt szakállal kényszerítették meg-térni. Az alatt a' *F. M. L. Levener* Osz-tálya magát megint rendbe szedvén, mindhogy a' *F. M. L. Báró Splényi* Úr sergei még a' hidon által nem érkeztenek vala, meg-állittaték, hogy ezeknek által-jöveteleket várják-meg. Azonban Ob. *Képiró* a' maga *Avántgardául* szolgáló 2 Osz-tály Huszáraival a' tsatázó rendnek jobb szárnyára állittaték. — Az ellenség minden igyekezettel csak a' jobb szárnyára kíván vala ütni a' mi népünknek; ottan ottan ezek ellen indúlt szép rendbe szoritott lovasaival; de midön látná, hogy a' mi ágyuinból omlonék a' tűz, a' nép pedig szép Tábori musika szónál, szélnek eresztett Zászlókkal maséroznék, meg-fordúlt

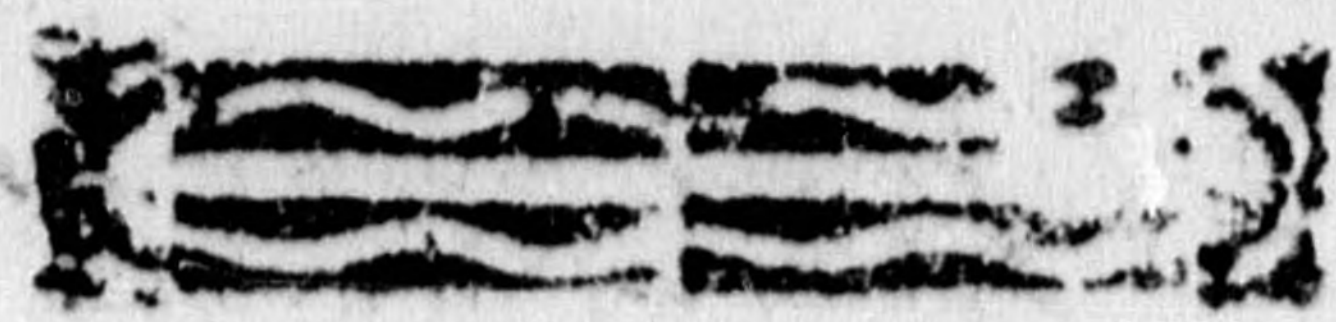
az ellenséges lovaság, és mezsze-hátúlról gyült megint-öszve.

Ekkor a' mi sergeink megint meg-állítatának, hogy B. *Splényi*, ki a' maga sergével egész erőből meg-érkezni sietvala, időt nyerhesen. — Mihelyt a' mi sergeink el-halgattanak, az ellenség még mezszebb huzta magát oldalfélt a' mi sergeinknek jobb szárnyok felől, hogy ezt meg-kerülhesse; de midőn ezt kerülné, rá-bökken a' még eddig nem látott *Splényi* sergére, ki sietvala a' többihez sebbesen, és a' mely seregnél a' *Tsászar* gyalog ser. Batalion *Nimpts* Májor alatt 4-szegü hadi-rendben jövala, és a' mely az ellenséget leg-előbb-is egy lángalégő ágyú tüzzel köszöntvén, 's a' *Levenerek-is* a' már félálított agyuzó hányásokról ezeknek jobb szárnyákra agyúzni kezdvén, ezen véletlen történet úgy rájok ijelzte, hogy a' Spáhifok újra visszafizak térének. — Midőn már most minden sergeink edgyesítve vólnának, az öszve Kaptfalt tábor szép musika szonál egész Parádében nyomúlt szüntelen elé felé, és mind azokan, a' mi ágyuink miatt el-esett sok lovakon és embereken keresztül, minden meg-állás nélkül követi vala uttyát. Mint egy mértföldet tartó, sűrű tövis bokrokkal bé nőt helyen kelletik vala el-menniek, hól sem gyalag, sem lovan mozdulni, annális inkább a' nehéz ágyukat vinni tsak nem lehetetlennek láttatik vala; de a' mi sergeink, kik már egy végben 18 órát utaztanak vala, mégis ezen a' szörnyü tsudalatoson által me nének; sőt nem tsak, hanem az ágyukat-is, hól a' lovak nem birták, magok által huzták. — Némely Hegyetskékről meg-látták a' miéink a' *Fokszáni* török tábort; melynek jobb szárnyán a' Jantsárok ágyukkal körül spēkelt sántzokban állnak vala - a' *Sámu-el* nevü Klástrom előtt; bal-szárnya ped ig mind lovasokból áll-vala. — Mivel az ellenség leg-előbb-is az Orasz serget vette-észre, téhát eze k elen vég-hetetlen kezdenek vala agyúzni. Generál *Szouverov* a' lovas sergeket küldé előre, és H. *Koburnak*-is tudostált ad. ki legottan a' *Splényi* alatt lévő

Lovasságot tsatára rendeli ezek ellen, és így a' szörnyü tsata a' mi táborunk' jobb szárnyán el-kezdődék. —

A' *Schröder* Bataliona, mely leg-jobb helyt áll vala, tüzelni kezdé ágyukból az ellenségre; azonban a' mi jobb szárnyunkon álló Lovasság, melly a' Tsászár Húszár Sergebéli Obester *Mészáros* Ur alatt vezéreltetik vala, az ellenségnek bal-szárnyát keményen meg-támodván; a' *Spáhsok* bal-felől jönnek vala ellene; kit a' *Schröder* ágyuzó Bataliona nagyon segít vala. Ezen esmeretes vitézségü Obester Ur 2 osztály Tsászár és edgy osztály Székely Húszársággal olly eleven serénységgel fogá a' *Spáhsokhoz*, hogy ezek leg-ottan öszve-zavaradtanak, és a' mi Húszárainktól kergettetni kezdének egészen *Foksánnak* háta-megé; az ezen Obester Urnak még keze alatt vólt más 3 osztály Tsászár Húszárság az alatt balra nyomúlván, az ellenségnek gyalog Sergebe olly vitézül bé-vágának, hogy a' kiket ezek között le-nem vághattak, azok a' *Sámucl* *Klastrom* háta-megéig meg-nem állának, és rémült családásokban itt kerelik vala a' menedék helyet. — Ugyan ezen időben az Orosz Vezér, a' maga és a' *Karajtzay* Sergeivel az ellenségnek Sántzba vert jobb szárnyát meg-támodván, *Hertz. Kóburg* pedig a' *Lévener* alatt lévő Serget maga elé-vezérelvén, Obest. *Képiró* egy osztály *Barkó*, 1 osztály *Lévener*, és 1 osztály Lengyel lovasokkal olly szörnyü tsatát vive itten végbe, hogy a' meg-efett tsata után maga-is kéntelen vala a' maga és Húszárjai' dolgán tsudálkozni. — A' *Belgiojósó* Sergebéli Obester vezérlése alatt lévő *Schröder* Batalionja az ellenség' Sántzán és Tábor helyén keresztül a' *Klastromra* rohona. Az Obester egészen előre menvén, a' Kaput kívánnya vala bé rontani; de ez belölölről szekerekkel vala bé-támolztva, és a' benn lévő Jantsárok olly szörnyü dühöséggel állanak vala ellent, hogy ezen Obester Ur halálra löveték, Májor *Orelly* pedig egy halálos gollyóbist hozá vízíza ágyékában. Ezen két férfiaknak halálok azt okozá

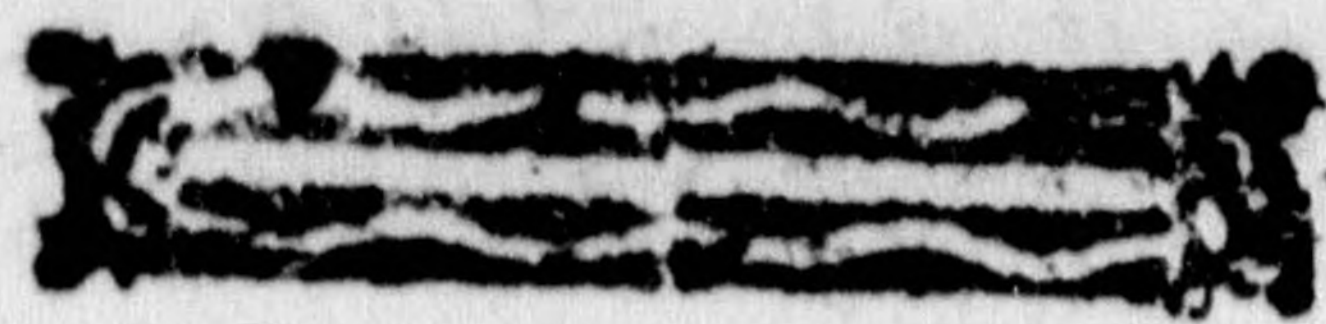

okozá, hogy ezen Klastromnak további ostroma félben szakada, és a' miéink visszaveretének. Végre csak ugyan elvonatának a' szekerek a' Kapu elől, és *Kóburg*, ki itt jelen vala, biztatja vala a' sebelsen arra-felé nyargaló *Sröder*, *Kévenhiller* és az első Székely Regementbéli Batalionakot az újonnan való próbára.

Májor *Quietovszki* és a' *Barkó* Sergebéli Kapitány *Kenty* vezik vala ezen ostromra mind a' gyalagokat, sőt az Orosz vadászokat-is, és kívánnak vala tellyes igyekezéssel be-rontani; de a' benn lévő ellenség, egy a' Kapuval által-ellenben lévő kö-fal mellé vonván magát, a' mi be-mászni kívánó népünkre olly szörnyen tüzel vala, hogy visszafertni kényszerítettének.

Már most ekkor ágyukat hozának-elé, és tüzelnek vala a' Klastrom falaira, Tornyára és a' Kapun-bé; mely által a' Klastromban lévő tüzi-por meggyúlván, nagy lármával vetődék-fel a' levegőbe. Még-is az ellenség ekkor-is keményen tüzelni meg-nem szünék. Ekkor H. *Kóburg* önként vállalkozókat kíván a' *Kaunitz* Batalionjából: az egész Batalion egybe önként elé-állottatottnak lenni mondatik, csak 30-an maradának a' Zászlónál. *Obes-Linde*, Májor *Koós*, és a' *Barkó* Sergeből Kapitány *Barkó*, *Lovász* és *Geringer* Urak; All-Hadnagyok *Kavzin* és *Krizán* le-szállának a' lóról és a' néppel edgyütt be-rontának valamint a' Kapun, ugy egyizersmind egy más-felől talált titkos ajtón, és az itten vólt ellenség edgyről edgyig le-aprították. — Májor *Quietovszki* a' második próbából Hertzeg *Kóburgnak* 2 Zászlót vitt, és a' harmadikban All-Hadnagy *Krizán*-is egy Zászlót nyert, mellyet egy Toronyba szaladó Töröktől, kit be-ért, vett vala-el, és a' Törököt öszve-vagdalta.

Az ellenségnek Tábora, mely minden Tudófitások-szerint 30-ezerből áll vala; már most ekkor minden rend nélkül nyakra főre szalad vala; a' lovaságnak nagyobb része a' *Kimniet* és *Butsoi* űtra liet vala; a' Jántsároknak sokosága pedig a'
Brai.

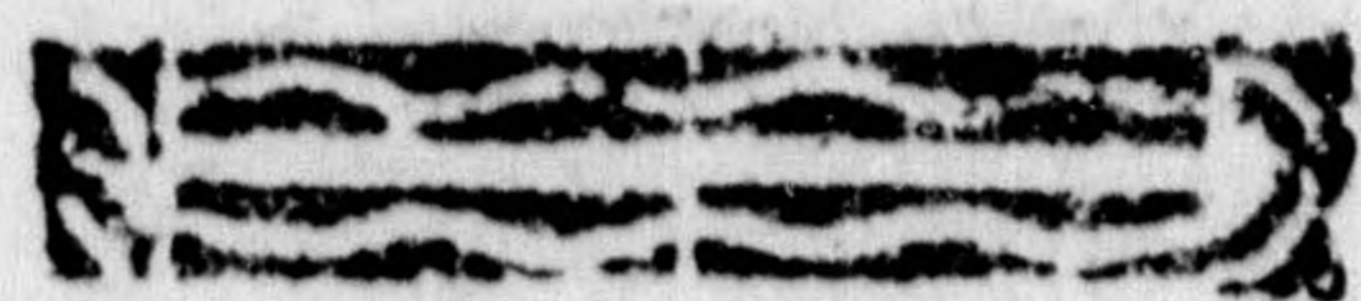

Brailovi hegyekre, és ott hadják az edgyesült győzedelmes 2 Tsászári Táborknak az egész ágyszert, minden Tábori készületeket, Magazinumokat, és az egész Lágert. — Olly nagy vala itt az ellenségnek félelme, hogy a' *Brailov* és *Bufes*-felé menő útban több mint 100 Sátorokkal, gabonával, puska porral, gollyóbíssal 's más effélékkel meg-rakott, rész-szerint öszve romlott, rész-szerint fel-fordult és ott hagyott meg-terhelt szekereket találának; mellyek a' mi Sergeink prédái levének. A' *Putna* megett lévő Táborban is, valamint a' másodikban, mely *Foksán* körül egy óra járásnyira terjed valaki, sok prédát nyert a' mi népünk. *Foksánban* magában is 4000 mérő külömbb külömbb nemű Gabona találtatott.

Ezen tsata után mint egy orával vevők észre, hogy *Foksánban* még egy Klastromban el-rejtett ellenség volna. Ezt ki kéri Major *Beddeus* magának, hogy 100 *Kaunitz*-béliekkel ő hozhassa ezeket Fogfágka. Adának neki egy tzug Huszárt, és 15 Arnotát. Mindön ezen kis fergetske a' *Samuel* Klastromnál el-menne, a' le égett toronyból tüzelnek vala 3 még ott bujkáló Törökök, és egy Katonánkat megis lövének. De a' mi gyalogfágunk ezeket fel-keresven, mind a' hármot fegyver késsel döfölek keresztül kofúl. — Ekkor Major *Beddeus* a' másik Klastromhoz megyen, és itt-is a' benn lappangó török-ség tüzet ad a' mi népünkre, 's itt-is meg-lönek egy Arnotat, és 4 legényeket meg-sebesítenek; de midön a' Major Agyukot hozota elé, és ezekre mint egy 10 tüzet adata, ki téznek a! Törökök egy Zászlót és fel-adák magokat; kik mind-öszve 50-nen valának; kik közzül már 3 mat az ágyu gollyobis meg-ölt vala. — Az a' kár, mellyet itten az ellenség a' holtakban vallott, bizonyoson nem tudatik; mert a' 31-dikben vólt tsata mint egy 3 mért földnyi helyen esett-meg, és ezen a' helyen szüntelenül folyt, ugy hogy az el-esett ellenség-testin két mért földnyi re-is túl mentünk 's ott hagytuk; de ez legalább-is 1500 före rá számláltat-
hatik,

hatik. Fogfágba 96-an estének. — A' mi kárunk 25-holtakban áll, hová értetik a' *Belgiojósó* sereg-béli *Obester Gróf Auersberg*, és *Májor Orelly*-is. A Sebestéink 70-nen vagynak, kik között találtatik, a' *Tsászár Húszároktól áll Hadnagy Forgáts*-is. 13 lovaink el estének, 14 lovak sebet kaptanak. — Az edgyefült tábor itt 10 ágyukat és 16 Zászlokat nyert. —

Minekutánna ezan tsata végbe ment vólná, a' tsata piattzán, az ellenségnek tábor helyén szállott meg a' mi Táborunk. — Auguszt. 2 dikán az *Orosz sereg Szerethen* keresztül a' *Prút* vizén által visszament; délután pedig a' *Ts. Királyi Tábor*-is megmozdult, és *Foksdn* felet egy órányira, az *Oláh-or-szági földre* bé-ment, és *Nagy Miklósnál* meg-szállott. — *Májor Kinmáyer* egy *Komandóval Kimnik*-be küldetett, annak ki-nyomozásáira, ha vallyon az ellenség meg-telepedett légyen é, és ha vólna-é ott az ellenségnek magazinuma? — A' *Májor* végire mene *Kimnikben*, hogy az ellenség mintegy 2 órával az ő oda érkezése előtt, leg-nagyobb zürzavarral elszaladtanak 5 mértföldnyire, egészen *Bassóig*, és az arra menő útban többet találta 100 liztel meg terhelt szekérenél, melyből a' lovak mind el-valának szaladva; mellyeket ő maga fel-égete. *Kimnikben* igen sok eleségbéli dolgot találta; melynek el-hozására a' miéink leg-ottan rendelést tettek: — *Hertzeg Kóburg* meg-esmeri azt, hogy az *Orosz Vezér*, minden *Tisztjei* és *katonái* itten, nem tsak mint frigyos segittség, hanem mint testvér *Atyafiak* ugy hadakoztak a' miéinkel, és magokat közönségesen olly hiven és vitézül viselték, mint ha egy *Urnak* *katonái* lettenek vólna. — Hogy hofszafok ne-légyünk; az itt tsatázott, és tüzet ki-állott népségnek közönségesen, különösön pedig a' *Tiszt Uraknak* ajánlja ő *Felsége* a' maga kegyelmét, és köszönetjét. Meg-valja a' *Vezér Hertzeg*, hogy *Báró Splényi* a' maga bátor, okos és vitéz vezérlésével, mely-szerint az ellenséget nem tsak az ágyukkal rontotta, hanem azoknak a' lovalsággal

gal szüntelen nyomokban vólt, és kergette, vágta, ezen ütközet' szerentsés ki menetelére igen sokot szolgált; és Gen. *Jordis*-is, ki szüntelen a' *Splényi* segítségében forgalódott.

Melly nagy segítség lehetett itten ama nagy lelkü, vitézségéről már rég esmeretes Obester *Mészáros* Ur, a' fellyebb meg-irtakból könnyü által látni. Ezen Obester Ur meg-esméri és Gavalléri szovával erőfíti, hogy a' keze alatt vitézkedett Kapitány *Német*, Gróf *Guadagni Szombathi* és *Szeve* Urak, fő Hadnagyok *Bezerédi*, *Osthuber*, *Ecker*, *Luzsinszki*, *Pálfy*, Urak. — All Hadnagyok: *Genzis*, *Kostján* és *Forgáts* Urak különös vitézféget mutattnak, és magokat valóságos *Márs* fiainak lenni tökéletesen meg-bizonyították. — A' Székely Huszárok osztálya, mely a' Tsászár Huszár sereggel edgyefülve, Obestlájdinánt *Lajos* Ur alatt minden legkisebb tlatában elől járt, különös dítferetet érdemlett, bölts és vitez vezérjével és minden Tisztjeivel edgyütt. — Az első Székely Regementnek Obestere *Horváth* Urról olly bizonyfágot teszzen F. M. L. B. *Splényi* Ur, hogy egy leg bötfebb és vitézebb hadi tisztnek lehetetlen magát az ellenség előtt vitézebbül viselni. — Obester *Auersberg*, és Májor *Orelly* Urakat meg-fosztotta a' Halál az érdemlett dítferettől; de Zászlótartó *Ritger*, ki az Obesterrel öölment, fő Had. *Száiffer*, ki az önként vállalkoztakat leg elől vitte; Kapitány *Morovitz*, ki az Obesternek halála után a' Bataliont vezérlette, és Kap. *Lánordire*, ki a' Klastram mászok között vala; mind dítferetet érdemlenek. Hát Kapitány *Zajatsde*? ki a' kemény lövő Székely gyalogokkal legelől ment-bé a' Klastranból tüzelő ellenségre? mely, dítferetet nem érdemel, minden Székellyekkel edgyütt! —

A' *Barkó* Husz. Sergénél Kapit. *Geringer* Ur, a' B. *Splényi* mellett Adjutantoskodott fő Hadnagy, a' Székely Huszároktól *Ungárt*, és a' Tsászár Huszár. *Philippovits*: A' Tsászár Huszár Serge Stáb Tisztjei, Obest. *Blaskovits*, Májor *Nagy* és *Szentiványi* Urak; kik a' magok osztályokat, az ellenség közzé való

bé-vá-

bé-vágásra mindenütt Oroszlányi módra vezették, minden katonáikkal edgyütt, halhatatlan ditséretet érdemlenek. — F. M. L. *Lévener*, mind a' két Brigada és Generálmájorok *Smertzing* és *Filó* Urak példás vitézséget mutattak; Obester *Schellenberg* nem különben. — A' *Barkó* Sergének esmeretes Vitéz Obestere *Képiró* Ur, nem tsak az *Avánt-Gárdának* Vezérlésében, hanem a' Tábor jobb Izárnyának jól állításában is olly bölts vitézséggel folytatta a' dolgot, hogy a' maga Hadi-böltsefégeröl az egész Tábor előtt példát adott; az utolsó tsatában pedig maga elöl vágta, vitéz *Húzári* utánna aprították az ellenséget. — Mind a' 2 Kapitány *Ötvös* és *Levatriusz* Urak, vitézül tartották mindenütt magokat.

Azokról a' *Barkó* Tisztjeiröl, kik önként lovaikról le-szállottanak és a' Klafstromra rohontanak, már völt emlékezet: Különösön ki-mutották itt magokat Májor *Qvietovszki* és *Kinmájér*; Kapitányok *Kenti*, *Lovász*, *Barkó*, és all Hadnagyok *Krizár* és *Karzin* Urak. — *Karajtzai* Obester Urnak ditséretére nagyobbat nem mondhat H. *Koburg*, mint azt, hogy mi ekutánna a' tsata szerentféfen el-végződött; az itt völt Orosz fő Vezér meg-tsokolta H. *Koburgat* és az utan *Karajtzait* meg-ölelvén hasanloképpen meg-tsokolta és azt mondá, hogy tsak egyedül néki tulajdonithatja, hogy az ő szárnya felöl olly szerentféfen folyt a' dolog. — Nem gyöznök azoknak ditséreteket le-írni; kik itt magokat vitézi módra viselték.

A' H. *Kóburgtól* ezen *Tudósításokkal* ő *Felségéhez* küldött Kurirral jött még egy más Kurir-is az *Erdélyi Vezértöl* H. *Hohenlohétöl*, *következendő Tudósítással*:

Juliusnak 25-dikén Székely Húszár Májor *Dániel* Ur, a' maga Húszárjai közzül egy osztálllyal, 60 Arnótokkal, egy Kompániával a' második Székely Regimentből, és 30 vadászokkal el-indúla a' *Boázai* Palfszusról, hogy a' Király-tetőt meg-visgálja és fel-járja; és midön ide érkeznek 300 lovas Törökök ütének rájja; de minthogy a' mi itt lévő Székely

Székelyeink magyarafon kezdének tüzelni, kényszeríték az ellenséget visszafertni, minekutánna 7 embert és 4 lovat közüllök halálra löttének és igen sokot megsebesítettek volna. A' mi Kárunk itten 3 megsebesített emberekben és 9 sebet kapott Paripákban áll. Székely Húszár Hadnagy *Brentsán*-is itten a' bal karján egy könnyü lántsa-szúrást kapott. —

Mínthogy H. *Hohenlöhé*hoz minden-felöl az a' hir érkezett, hogy az ellenség *Veléniben* minden-felöl gyűl-öszve, és egész erővel a' *Bodzai* Palfszusra kíván ütni; és más Palfszufoknál-is mindenütt bé-rohonásra készül; tehát a' Fő-Vezér Ur a' *Bodzai* Palfszusra mene, és ott, valamint más Palfszufokon is szükséges rendeléseket teve.

Már 1 — 2-dik napján Augufusnak minden Palfsus körül meg-mutatá magát az ellenség; nevezetelen pedig a' *Tömösi* és *Bodzain*, hól, az elsőnél 4000, a' másodiknál pedig mintegy 9000, fele lovas és fele gyalog néppel, 6 ágyukkal és mint egy 100 ökröktől vonató, készületeket vivő szekerekkel jelenék-meg. — Mínthogy a' fő Vezér észre vette vala, hogy ezen minden Palfsufokra egyszeribe való rohonás tsak hadi fortély volna, mely-szerint az ellenség a' mi erőnkét sok-felé osztván, a' *Bodzai* Palfsufon annál könnyebben bé-üthessen, elküldi a' Vezér Ur előre az erőt, és maga-is utánna indul a' *Bodzai* Palfsusra.

8-dikben még-virrat előtt, tsak egy orával azelőtt, hogy H. *Hohenlohé* ide meg-érkezék, meg-érkezének az ellenségnek elöl küldött sergei is, a' mi szélső vigyázatainkra; mely vigyázataink a' sokkal nagyobb erő elöl visszafert huzák magokat. De *Székely* Kapitány *Ungarten* a' maga némely Székely Húszárjaival, és fő Hadnagy *Vetsei* az *Orosz* serebéliekkel att marádván, és az ellenségnek ellent alani kívánván, az ellenség' sokofágotól el-nyomottak és tökbnyire le-apprittattak.

(A' többi következik.)